

TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava | 20.12.2023

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

#týkasamato

NÁRODNÉ KOORDINAČNÉ STREDISKO
PRE RIEŠENIE PROBLEMATIKY NÁSILIA NA DETOCH

Druhý ročník aktivity Participácia detí

Národné koordináčne stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch ako samostatná organizačná súčasť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len NKS) v minulom roku historicky prvýkrát zapojilo deti do tvorby strategického materiálu, ktorý sa ich týka. Aj v roku 2023 NKS pokračovalo s myšlienkou, že ak chce robiť niečo pre deti, musí to robiť s nimi.

Participácia detí sa konala v mesiacoch október a november na štyroch miestach na Slovensku: Vranov nad Topľou, Michalovce, Banská Bystrica a Senica. Celkovo sa zapojilo 114 detí a 49 dospelých.

Participácia detí prebehla formou moderovanej diskusie, na ktorej sa zúčastnili deti zo základných a stredných škôl a dospelí, ktorí zastupovali subjekty pracujúce v oblasti ochrany detí pred násilím. Účastníci sa na začiatok oboznámili s Dohovorom o právach dieťaťa, kde mali možnosť vyjadriť svoj názor na dodržiavanie detských práv. Organizátori im dali možnosť zistiť, aké dopady má nerešpektovanie týchto práv a tiež, ako sa to odzrkadľuje aj na štatistických číslach týkajúcich sa zlého zaobchádzania s deťmi. Zúčastnení sa tiež rozprávali o pozitívnych príkladoch, ako vedia deti pomôcť.

Po úvode nasledovala diskusia s otvorenými otázkami na niekoľko tém. Tento rok sa participácia venovala trom témam : duševné zdravie, diskriminácia a nahlasovanie či vyhľadanie pomoci. Deti a dospelí spolu diskutovali na otázky ako napríklad :

- Je pre teba dôležité duševné zdravie? Čo by si potreboval, aby tvoje duševné zdravie bolo lepšie, aby si sa cítil lepšie?
- Vieš čo je to diskriminácia? Myslíš si, že existuje diskriminácia detí na Slovensku? Ak áno, na základe čoho sú deti na Slovensku diskriminované? Na akých miestach najviac? Čo by si s tým navrhoval/a spraviť? Čo by sme s tým mali spraviť my dospelí a čo by si mohol spraviť aj ty?
- Komu by si sa zdôveril, ak by sa tebe alebo tvojmu kamošovi/kamoške niečo stalo? Akým spôsobom by si vyhľadal pomoc? Ak by sa stalo niečo vážnejšie, išiel/išla by si na políciu? Vieš ako sa to robí? Išiel/išla by si sama? Navrhni ako by to malo vyzerať, keď prídeš na políciu/úrad oznámiť čo sa stalo, aby si sa cítil/a dobre a nebál/a sa zdôveriť.

Pri téme duševného zdravia deti často opakovali potrebu psychológa na každej škole, alebo teda dostupnejšiu psychologickú pomoc. Duševné zdravie charakterizovali ako pocit byť v pohode, keď necítia tlak na svoju osobu zo strany dospelých a majú sa s kým porozprávať. Chýbala im pozornosť od dospelých, vypočutie, pochopenie, prijatie, ale aj láska a starostlivosť, či aj niečo tak malé ako pochvala za snahu. Uviedli aj konkrétne návrhy, čo by sa dalo zlepšiť, ako napríklad vytvorenie relaxačnej miestnosti v škole či poskytnutie farieb na vymaľovanie spoločných priestorov podľa návrhov študentov.

Diskrimináciu vnímajú veľmi citlivo a vedia ju pomenovať a rozlíšiť, hovorili o nej ako nenávisti k inakosti a tiež to, že nenávistné prejavy vidia najmä zo strany starších, ktorým musia pripomínať ako byť tolerantnejšími. Upriamili pozornosť na konkrétne problémy, ktoré zažívajú v dennodennom živote, ako je absencia bezbariérového prístupu v školách, či škatulkovanie študentov na základe známok.

K tretej téme nahlasovania odpovedali, že je pre nich ťažké nájsť osobu, ktorej by sa mohli zdôveriť. Najčastejšie sú týmito osobami rovesníci, obľúbený pedagóg a menej často aj rodič. Keď mali navrhnúť, ako by to malo vyzeráť na polícii či úrade, aby sa cítili dobre a nebáli sa zdôveriť, kládli dôraz na príjemné prostredie, ochotný a nápomocný personál a prítomnosť blízkej osoby počas celého procesu. Konkrétne by uvítali rastliny, terapeutické zvieratá a modernejšie vybavenie. Čo sa týka procesu, chceli by mu viac rozumieť a mať prístup k informáciám ako bude všetko prebiehať a čo ich čaká, tiež by chceli minimalizovať počet osôb s ktorými to musia riešiť a mať možnosť výberu prideleného personálu.